

...ไวรัสตับอักเสบบี ในสตรีตั้งครรภ์...

สตรีที่ตั้งครรภ์และมีภาวะตับอักเสบบีเรื้อรัง คือ ตรวจเลือดพบไวรัสตับอักเสบบีในกระแสเลือด ทำให้มีโอกาสถ่ายทอดไปยังลูกในครรภ์ได้ และทำให้ลูกเป็นโรคตับอักเสบบีเรื้อรังในภายหลังได้มาก ถ้าไม่มีการป้องกัน และจากการสำรวจในประเทศไทยพบสตรีตั้งครรภ์เป็นโรคตับอักเสบบีเรื้อรังอยู่ถึง 8-10 %

โรคไวรัสตับอักเสบบี เป็นโรคที่พบบ่อยในประเทศไทย เมื่อเป็นแล้วบางคนมีอาการคล้ายเป็นไข้หวัดธรรมดา บางคนมีอาการมาก คือ ตาเหลือง ตัวเหลือง อ่อนเพลียมาก ปัสสาวะสีเข้ม ที่มีอาการมาก ๆ เป็นเพราะตับถูกทำลายมาก อาจถึงเสียชีวิตได้ ถ้าไม่เสียชีวิตบางส่วนที่มีอาการดีขึ้น ก็จะมีการสร้างภูมิต้านทานในร่างกาย บางส่วนก็กลายเป็นตับอักเสบบีเรื้อรัง มีเชื้อไวรัสอยู่ในเนื้อตับและออกมาในกระแสเลือดอยู่ตลอดเวลา บุคคลที่เป็นภาวะตับอักเสบบีเรื้อรังบางที่เรียกทั่ว ๆ ไปว่าเป็นพาหะของโรค จริง ๆ ก็คือมีการอักเสบของตับตลอดเวลา อาจมีอาการเป็นซ้ำแล้วซ้ำอีกหรือไม่มีอาการเลยก็ได้ บุคคลเหล่านี้มีอัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคตับแข็งและมะเร็งตับได้สูงกว่าคนไม่มีเชื้อถึงกว่า 200 เท่า

ตับอักเสบบีขณะตั้งครรภ์...

สตรีที่ตั้งครรภ์และมีภาวะตับอักเสบบีเรื้อรัง คือ ตรวจเลือดพบไวรัสตับอักเสบบีในกระแสเลือด มีโอกาสถ่ายทอดไปยังลูกได้ และทำให้ลูกเป็นโรคตับอักเสบบีเรื้อรังในภายหลังได้ถ้าไม่มีการป้องกัน คนที่เป็นพาหะสามารถแพร่เชื้อไปที่คนอื่นได้ด้วย การถ่ายทอดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีจากมารดาไปสู่ทารก มีความสำคัญมาก เพราะทารกที่ติดเชื้อจากมารดาที่เป็นพาหะมักไม่มีอาการแต่จะกลายเป็นโรคตับอักเสบบีเรื้อรังต่อไป ถ้าแม่มีอาการตับอักเสบบีเฉียบพลันขณะตั้งครรภ์ มีโอกาสติดไปที่ลูกมากกว่าที่เป็นเรื้อรังหรือพาหะธรรมดา

การติดต่อโรคของลูกจากแม่ เชื่อว่าเกิดจากได้รับเชื้อจากเลือดของแม่ขณะคลอดหรือหลังคลอด ซึ่งมีการตรวจพบเชื้อไวรัสบี (HbsAg) ได้ภายใน 6 สัปดาห์หลังคลอด ซึ่งมีโอกาสติดเชื้อได้ 35-80%

จะทราบอย่างไรว่าตัวเองเป็นพาหะตับอักเสบบี และติดไปถึงลูกได้...

ทราบได้โดยการตรวจเลือดพบว่า มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี (AbsAg) และถ้าตรวจพบว่ามีสารที่เรียกว่า HbeAg ก็จะติดไปยังลูกได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตาม การตรวจพบว่ามีสารที่เรียกว่า HbeAg ก็จะไม่ติดไปยังลูกได้ถ้าไม่มีการป้องกัน คนที่เป็นพาหะสามารถแพร่เชื้อไปที่คนอื่นได้ด้วย การถ่ายทอดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีจากมารดาไปสู่ทารก มีความสำคัญมาก เพราะทารกที่ติดเชื้อจากมารดาที่เป็นพาหะมักไม่มีอาการแต่จะกลายเป็นโรคตับอักเสบบีเรื้อรังต่อไป ถ้าแม่มีอาการตับอักเสบบีเฉียบพลันขณะตั้งครรภ์ มีโอกาสติดไปที่ลูกมากกว่าที่เป็นเรื้อรังหรือพาหะธรรมดา

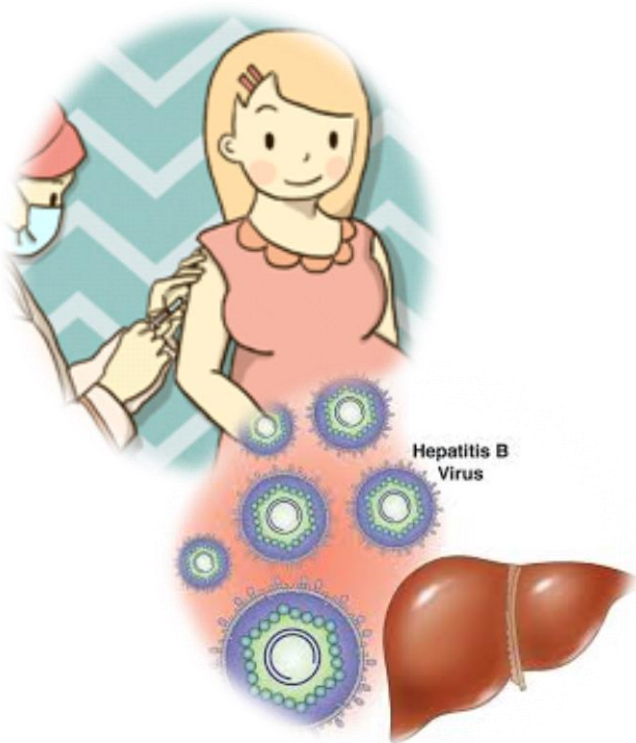
ถ้าแม่เป็นโรคไวรัสตับอักเสบบี จะป้องกันลูกที่เกิดมาได้อย่างไร...

เนื่องจากทารกที่คลอดจากแม่ที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี มีการติดเชื้อจากแม่ในอัตราที่สูงและมีโอกาสเป็นโรคแบบเรื้อรังสูงด้วย จึงมีการทำการป้องกันโดยฉีดสารภูมิต้านทานให้ลูกภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอด เพื่อให้ลูกมีภูมิเกิดขึ้นเลขทันที ในขณะที่เดียวกันก็ฉีดวัคซีนเพื่อให้ร่างกายสร้างภูมิต้านทานตัวเองในภายหลังด้วย โดยฉีดเมื่อแรกคลอด , 1 เดือน , 2 เดือน , 6 เดือน และ 12 เดือนตามลำดับ

ถ้าให้วัคซีนในสตรีที่กำลังตั้งครรภ์จะมีผลเสียต่อทารกในครรภ์หรือไม่...

ปัจจุบันยังไม่พบมีอันตรายต่อเด็กในครรภ์สามารถฉีดได้ 3 ครั้ง เหมือนคนทั่วไป คือ ครั้งแรก ครั้งต่อไปอีก 1 เดือน และ 6 เดือน ตามลำดับ ทั้งนี้รวมถึง คนที่ไม่มีเชื้อเป็นพาหะและยังไม่มีภูมิคุ้มกันอยู่ ปัจจุบันได้มีการรณรงค์ให้มีการฉีดวัคซีนไวรัสตับอักเสบบีให้กับเด็กแรกเกิดตามแผนการให้วัคซีนเด็กทุกคนเหมือนกับการป้องกันโรคอื่น ๆ ด้วย

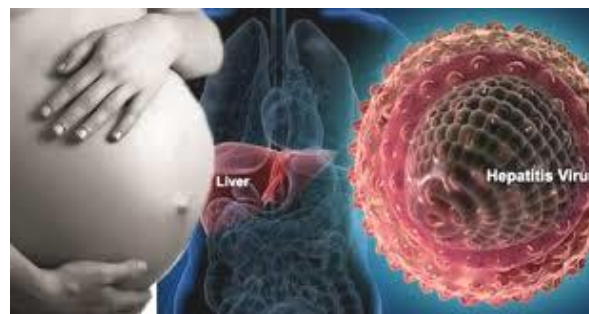

วิธีการป้องกันเชื้อไวรัสตับอักเสบบีจากแม่สู่ลูก...

▶ สตรีที่ตั้งครรภ์ ควรฝากครรภ์ทันทีเมื่อทราบว่าตั้งครรภ์กับสูติแพทย์ เพื่อจะได้รับการตรวจเลือดหาเชื้อไวรัสตับอักเสบบี และตรวจหาระดับภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัสตับอักเสบบี เพื่อความปลอดภัยของมารดาและทารก

▶ หากตรวจพบว่าเป็นพาหะไวรัสตับอักเสบบี จะได้รับการดูแลด้านสุขภาพอย่างครอบคลุม กับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคทางเดินอาหารและตับ ควบคู่กับการดูแลครรภ์โดยสูติแพทย์

▶ หากตรวจเลือดแล้ว ไม่มีเชื้อ ไม่ได้เป็นพาหะไวรัสตับอักเสบบี และไม่มีภูมิคุ้มกันโรค แพทย์จะแนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี ทุกราย

โรคตับอักเสบบีในหญิงตั้งครรภ์

ด้วยความปรารถนาดี...

ห้องฝากครรภ์ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

โทร. 075-340250 ต่อ 4633

โทรสาร. 075-343066

...1 ตุลาคม 2565...